

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/147/2024
Identifikačné číslo spisu: 6120327375
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6120327375.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného: Remedium Legal, s. r. o., Prievozská 2, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: U. M., nar. D., Q., zastúpenému: RIEDL advokátska kancelária s. r. o., Slovenská 46, Prešov, IČO: 54 359 490, o zaplatenie 20.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B3-24Csp/76/2020, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. marca 2023 sp. zn. 3CoCsp/1/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 30. marca 2023 sp. zn. 3CoCsp/1/2022 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 31. augusta 2021 č. k. 24Csp/76/2020-147 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“ alebo „rozsudok súdu prvej inštancie“) uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi 20.000 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne od 18. decembra 2018 do zaplatenia (prvá výroková veta) a žalobcovi priznal proti žalovanému plnú náhradu trov konania (druhá výroková veta).

1.1. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia 20.000 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne od 18. decembra 2018 do zaplatenia a náhrady trov konania titulom nesplateného zvyšku dlhu žalovaného zo zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol právny predchodca žalobcu žalovanému úver.

1.2. Okresný súd posúdil žalobu podľa ustanovení § 497 a § 499 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), § 53 ods. 4 písm. a), § 517 ods. 2 a § 565 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

1.3. Súd prvej inštancie konštatoval, že skutkový stav tvrdený stranami a skutočnosťmi vyplývajúce z

listinných dôkazov, vrátane toho, že žalovaný VOP nepodpísal, neboli sporné; predmetom sporu tak bolo len právne posúdenie, či nastala predčasná splatnosť celého úveru. V čl. III bodoch 1 až 3 zmluvy o úvere bolo dohodnuté, že súčasťou zmluvy sú aj VOP, ktoré sú prístupné na obchodnom mieste, ako aj na webovej stránke postupcu a tiež, že postupca tieto odovzdáva žalovanému elektronicky s tým, že na požiadanie mu ich poskytne aj v listinnej podobe; uvedené ustanovenia sa nachádzali na poslednej strane zmluvy, ktorú žalovaný podpísal. Nakoľko žalovaný postupcu o poskytnutie VOP v listinnej podobe nepožiadaval, a ani netvrdil, že by mu VOP neboli zaslané elektronicky, alebo že zverejnené VOP neobsahovali bod 8.1, resp. že by tento bod obsahoval iné znenie ako VOP predložené žalobcom v predmetnom konaní, mal za to, že VOP, vrátane bodu 8.1, sa stali platnou súčasťou zmluvy o úvere, pričom žalovaný mal možnosť sa s nimi oboznámiť; nešlo tak o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Prisvedčil žalobcovi, že žiadna norma nevyžaduje, aby bola zmluva vyhotovená ako jediný dokument, resp. aby bola každá jeho časť osobitne podpísaná spotrebiteľom. Listom z 23. novembra 2017 postupca oznámil žalovanému, že je v omeškaní so splácaním pohľadávky 4.852,38 eur a omeškané splátky za obdobie viac ako jeden rok, žiadal uhradiť do 15 dní s upozornením, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy je oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť celej pohľadávky. Keďže žalovaný ani po tejto výzve neuhradil dlh ani čiastočne, bol v nepretržitom omeškaní so splnením splácania dlhu po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní, postupca využil svoje právo žiadať úhradu celej pohľadávky; jeho úkon bol dostatočne určitý, a teda bol platným právnym úkonom. Nakoľko sa žalovaný dostal do omeškania s plnením peňažného záväzku, je od nasledujúceho dňa po splatnosti dlhu povinný zaplatiť veriteľovi aj úrok z omeškania v zákonom stanovenej výške. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie žalobe vyhovel.

1.4. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 30. marca 2023 č. k. 3CoCsp/1/2022-187 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (prvá výroková veta); žalobcovi priznal proti žalovanému plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania (druhá výroková veta).

2.1. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP; so závermi súdu prvej inštancie sa v celom rozsahu stotožnil. Konštatoval, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku riadne vysporiadal s námietkami žalovaného a žalobný nárok správne posúdil. Zdôraznil, že spotrebiteľská zmluva nemusí byť vyhotovená ako jeden dokument a je v nej možné dojednať, že súčasťou spotrebiteľského záväzku sú aj zmluvné podmienky, ktoré nie sú vyjadrené priamo v zmluve, ale možno ich inkorporačnou doložkou do zmluvy začleniť. Takáto inkorporačná klauzula musí spĺňať požiadavky na transparentné zmluvné dojednanie, nemôže byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou a plní funkciu dojednania umožňujúceho zmluvné podmienky použiť. Zvyčajne sa vyjadruje tak, že označuje všeobecné obchodné podmienky ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy, teda stanovuje, že zmluvné podmienky upravené mimo rámca spotrebiteľskej zmluvy sa za konkrétnych podmienok stávajú jej súčasťou. Takouto podmienkou môže byť osobitne uvedený podpis spotrebiteľa, predchádzajúce oboznámenie sa spotrebiteľa s obchodnými podmienkami, predchádzajúce odovzdanie vyhotovenia zmluvných podmienok a pod. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o žalobe vychádzal zo skutkových tvrdení žalobcu, že žalovaný podpisom zmluvy vyjadril súhlas s tým, aby sa súčasťou zmluvy o úvere stali aj VOP, Produktové obchodné podmienky pre hypotekárne a splátkové úvery (POP) a Sadzobník. Ak žalovaný v konaní namietal to, že sa nemohol s VOP, prípadne aj s ďalšími dokumentmi oboznámiť pred uzavretím zmluvy, táto jeho obrana v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. a) Občianskeho zákonníka nebola dôvodná, ak nepoprel, že mu predmetné VOP a ďalšie dokumenty boli v súlade so zmluvou pred jej podpisom doručené. Dokazovanie skutočnosti, že žalovanému boli tieto dokumenty doručené, súdom prvej inštancie nebolo potrebné, ak žalovaný túto skutočnosť nenamietal a v konaní len popieral, že tieto dokumenty boli súčasťou zmluvy. Z týchto dôvodov odvolací súd nepovažoval za dôvodnú jeho námietku proti zistenému skutkovému stavu veci. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu z výsledkov vykonaného dokazovania správne ustálil skutkový stav veci.

2.2. Vzhľadom na to, že žalovaný bol povinný splácať predmetný úver v dojednaných mesačných splátkach, ale úver riadne a včas nesplácal, boli splnené podmienky stanovené pre zosplatenie úveru v § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keďže právny predchodca žalobcu listom z 23. novembra 2017 vyzval žalovaného na úhradu dlhu do 15 dní a z výšky dlžnej sumy je zrejmé, že žalovaný nesplácal úver viac ako tri mesiace. Z ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka podľa odvolacieho súdu nevyplýva, že podmienkou zosplatenia úveru je uvedenie splátky, pre nezaplatenie ktorej sa veriteľ rozhodol požadovať zaplatenie celej pohľadávky, ak k nemu došlo do splatnosti nasledujúcej splátky, čo v danom prípade bolo dodržané. Odvolací súd sa pri rozhodovaní o odvolaní nezoberal námietkou žalovaného, že predmetný úver nemohol byť podľa ustanovenia § 11 ods. 2 veta prvá zákona o spotrebiteľských úveroch predčasne zosplatený, pretože v konaní nebolo preukázané, že právny predchodca žalobcu pred uzavretím zmluvy posudzoval s odbornou starostlivosťou jeho schopnosť splácať spotrebiteľský úver, ktorú vyhodnotil v zmysle § 366 CSP ako novotu, ktorú v odvolacom konaní už nie je možné použiť. Na základe uvedeného sa odvolací súd stotožnil aj so závermi súdu prvej inštancie, že postúpením pohľadávky nadobudol žalobca oprávnenie domáhať sa jej úhrady voči žalovanému v súdnom konaní. Žalovaný v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktorými by preukázal nesprávnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, a ktoré by boli spôsobilé privodiť jeho zmenu.

2.3. O trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP; navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3.1. Dovolateľ uviedol, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje za arbitrárny, a formalistický, nerešpektujúci konanie so žalovaným ako slabšou stranou, spotrebiteľom. V konaní pred súdom prvej inštancie, aj v odvolacom konaní žalovaný konštantne tvrdil, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný subjektom v tomto konaní, nakoľko s bankou ako pôvodným veriteľom žalovaný nemal zmluvne dohodnuté oprávnenie veriteľa vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru z dôvodu omeškania. Odvolací súd jeho námietku, že zmluvná podmienka, na základe ktorej k tomuto právu banka pristúpila sa nachádza iba vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktoré preukázateľne neboli súčasťou zmluvy o úvere, nevzal do úvahy. Z vykonaného dokazovania je preukázané, že VOP neboli súčasťou zmluvy. O doručovaní VOP nie je v žalobe ani zmienka. Odvolací súd tak nepovažoval námietku žalovaného za relevantnú z dôvodov, ktoré vôbec z dokazovania nevyplývajú. Zároveň považuje zdôvodnenie napadnutého rozsudku za príliš formalistické, pretože pri formulovaní svojich prostriedkov procesnej obrany je podstatný obsah, nie výber slov, ktoré sa v následnom odvolacom konaní nezhodujú s očakávaniami odvolacieho súdu. Neplatná inkorporácia VOP do zmluvy o úvere má priamy vplyv na neplatnosť postúpenia pohľadávky pred jej riadnou splatnosťou. Odvolací súd sa nezaoberal touto hmotnoprávnou námietkou, ale iba formuláciou námietok žalovaného, čím mu zamedzil právo riadne konať pred súdom.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozsudkom a poukazuje na všetky svoje doposiaľ podané vyjadrenia. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolaniu je potrebné vyhovieť.

6. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne

skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016).

7. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Právna úprava dovolacieho konania dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. K posúdeniu dôvodnosti dovolania môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

8. Dovolateľ uplatnil výlučne dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

9. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky /ďalej aj „ústavný súd“/ sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

11. Podstata dovolacej argumentácie dovolateľa vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti uplatnenej v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívala v námietke prílišného formalizmu, nedostatočného odôvodnenia (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu, jeho arbitrárnosti a nerešpektovania charakteru sporu ako sporu s ochranou slabšej sporovej strany (spotrebiteľa).

12. K nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd pripomína, že právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220, § 393 CSP, I. ÚS 243/2007). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí

súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov/strán sporu od 1. júla 2016 (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11).

13. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

14. Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porovnaj sp. zn. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či sp. zn. 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

17. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody. Zároveň sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie a musí sa v odôvodnení vysporiadať aj s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

18. Keď sa odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku odvolateľa nevysporiada s právne relevantnou argumentáciou odvolateľa adekvátne a preskúmateľne alebo nekonštatuje irelevantnosť jeho právnej argumentácie, poruší základné právo na súdnu ochranu garantovanú podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý proces garantované podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri napr. sp. zn. III. ÚS 402/08). Pokiaľ odvolací súd vôbec nepristúpi k vysporiadaniu sa s podstatnými argumentami

odvolateľa, tieto bez primeraného vysvetlenia ignoruje a neaplikuje relevantnú právnu úpravu, porušuje tým právo odvolateľa na spravodlivý proces (porovnaj sp. zn. II. ÚS 120/2020).

19. V súvislosti s vadou § 420 písm. f) CSP dovolateľ namieta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, keď mal za to, že odvolací súd sa vysporiadal s ním uvádzanými odvolacími argumentami len formalisticky, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie zmätočné a arbitrárne.

20. Dovolací súd po preskúmaní veci zistil, že je potrebné prisvedčiť premise odvolacieho súdu, vyjadrenej v bode 9. odôvodnenia napadnutého rozsudku, podľa ktorej spotrebiteľská zmluva nemusí byť vyhotovená ako jeden dokument a je v nej možné dojednať, že súčasťou spotrebiteľského záväzku sú aj zmluvné podmienky, ktoré nie sú vyjadrené priamo v zmluve, ale možno ich inkorporačnou doložkou do zmluvy začleniť. I najvyšší súd uznesením z 27. mája 2020 sp. zn. 4Cdo/9/2019 uzavrel, že: „Podľa ústavne konformného výkladu je preferovaná platnosť pred neplatnosťou právneho úkonu (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 242/07). Preto aj v prejednávanej veci je potrebné uprednostniť výklad, ktorý rešpektuje vôľu zmluvných strán, pred výkladom, ktorý vedie k absolútnej neplatnosti účastníkmi uzatvorenej zmluvy. Ak teda strany uzatvorili zmluvu, ktorej podstatné náležitosti sú v listine podpísanej obidvomi stranami určené výslovným odkazom na samostatnú listinu, ktorá nebola podpísaná, nespôsobuje to bez ďalšieho neplatnosť tejto zmluvy za podmienky, že ich prejav vôle bol dostatočne určitý a zmluvný konsenzus pokrýva aj tieto dojednania. Stačí, že zmluvné strany ju vyhlásia za súčasť zmluvy v podpísanom texte vlastnej zmluvy.“

21. Je pritom však potrebné mať na zreteli, že hoci i Súdny dvor v rozsudku z 9. novembra 2016 vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a. s. proti Kláre Bíroovej jednoznačne konštatoval, že nie je nevyhnutné, aby náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžadované smernicou o zmluvách o spotrebiteľskom úvere boli obsiahnuté v jedinom dokumente, zároveň zdôraznil, že veritelia sú povinní preukázať, že obchodné podmienky sú spotrebiteľovi známe, resp. že boli k zmluve priložené, a to tak, aby sa spotrebiteľ mohol pred uzavretím zmluvy skutočne oboznámiť so všetkými svojimi právami a povinnosťami. Nepostačujú vyhlásenia uvedené v záverečných ustanoveniach zmlúv o tom, že spotrebiteľ obchodné podmienky prevzal a oboznámil sa s nimi.

22. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca v žalobe uviedol, že: „Postupca uzatvoril so žalovaným dňa 15. 04. 2015 Zmluvu č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky postupcu v znení ich dodatkov (ďalej len „VOP“).“ Žalobca v žalobe osobitne skutkovo netvrdil, akým konkrétnym spôsobom sa žalovaný s VOP ako súčasťou zmluvy oboznámil. Žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu vydanému upomínacím súdom dňa 14. júla 2020 pod sp. zn. 13Up/1265/2020 v prvom rade namieta, že žalobcom pripojené VOP nie sú ním podpísané. Ďalej poukázal na § 565 Občianskeho zákonníka a uviedol, že: „toto právo využil pôvodný veriteľ odkazom na zmluvné dojednanie, ktoré sa z dôvodu uvedeného v § 53 ods. 4 písm. a) Občianskeho zákonníka, a teda že za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré má spotrebiteľ plniť, a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, nestalo súčasťou zmluvy, úkon zosplatnenia úveru je potrebné považovať za neúčinný.“ Žalovaný i na pojednávaní súdu prvej inštancie dňa 16. júla 2021 výslovne zotrval na argumentácii, že úkon zosplatnenia úveru nebol dohodnutý, žalovaný sa s Všeobecnými obchodnými podmienkami nemohol oboznámiť pri podpise zmluvy, pričom dôkazné bremeno leží na žalobcovi. Súd prvej inštancie na pojednávaní na základe uvedeného konštatoval, že spornou skutočnosťou je otázka, či žalovaný mal pri podpise zmluvy k dispozícii aj Všeobecné obchodné podmienky, účinné o d 1. januára 2015. Následne súd pristúpil k oboznámeniu listinných dôkazov z o spisu. V rámci záverečného návrhu žalovaný prostredníctvom zástupcu o. i. uviedol, že n a námietku, že e produktové podmienky neboli súčasťou zmluvnej dokumentácie, žalobca odkázal iba na inkorporačnú doložku vo svojej zmluve, čo je ale podľa § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka neprípustné.

23. Súd prvej inštancie v bode 13. rozsudku z 31. augusta 2021 vo vzťahu k argumentácii žalovaného o tom, že sa s Všeobecnými obchodnými podmienkami nemohol oboznámiť pri podpise zmluvy, uviedol: „V článku III zmluvy o splátkovom úvere sú uvedené záverečné ustanovenia zmluvy. Tieto zmluvné

dojednania sa nachádzajú na poslednej strane zmluvy, ktorú žalovaný podpísal. V bodoch 1 až 3 záverečných ustanovení bolo dohodnuté, že súčasťou zmluvy sú aj VOP, že tieto VOP sú prístupné na obchodnom mieste a na webovej stránke banky, že banka tieto súčasti zmluvy odovzdáva žalovanému elektronicky, a že na požiadanie ich poskytne žalovanému aj v listinnej podobe. Žalovaný nepožiadala banku o poskytnutie VOP v listinnej podobe, ani netvrdil, že by VOP, ktoré mu zaslala banka alebo ktoré boli zverejnené, neobsahovali bod 8.1, resp. že by tento bod obsahoval iné znenie než tie VOP, ktoré predložil žalobca ako dôkaz. Z toho dôvodu mal súd za to, že VOP a ich bod 8.1 sa stali platnou súčasťou zmluvného dojednania žalovaného a banky. Žalovaný mal možnosť sa s nimi oboznámiť, nešlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku.“

24. Žalovaný v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie opätovne o. i. namieta, že VOP, ktoré slúžili ako zmluvný základ pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, sa nikdy nestali súčasťou úverovej zmluvy. Vo vzťahu k bodu 13. a 14. rozsudku súdu prvej inštancie namieta, že žalobca nepreukázal, ani netvrdil, že by jeho predchodca žalovanému VOP zaslal v elektronickej podobe. To uvádza iba zmluvná podmienka, ale žiadna zo strán. Súd uvedené tvrdí napriek tomu, že ani z vlastnej iniciatívy nevykonal dokazovanie na preukázanie tohto záveru. Poukázal na to, že v zmysle rozsudku Súdneho dvora EÚ C-42/15 musí ísť o skutočne odovzdané dokumenty, pričom dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu. Nie je mu známy dôvod, prečo by mal ako klient banky vyhľadávať dokumenty, ktorými by mal byť viazaný, ak ich samotná banka k úverovej zmluve nepripojila. Ani z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, že by prebehlo dokazovanie, ktorým by súd tieto VOP na webovej stránke právneho predchodcu žalobcu dohľadal. Skutočnosť, že by sa VOP mali na webovej stránke nachádzať, nebolo predmetom dokazovania.

25. V bode 10. odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza: „Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o žalobe vychádzal zo skutkových tvrdení žalobcu, že žalovaný podpisom zmluvy vyjadril súhlas s tým, aby sa súčasťou zmluvy o úvere stali aj VOP, Produktové obchodné podmienky pre hypotekárne a splátkové úvery (POP) a Sadzobník. Ak žalovaný v konaní namieta to, že sa nemohol s VOP, prípadne aj s ďalšími dokumentmi oboznámiť pred uzavretím zmluvy, táto jeho obrana v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. a) Občianskeho zákonníka nebola dôvodná, ak nepoprel, že mu predmetné VOP a ďalšie dokumenty boli v súlade so zmluvou pred jej podpisom doručené. Dokazovanie skutočnosti, že žalovanému boli tieto dokumenty doručené, súdom prvej inštancie nebolo potrebné, ak žalovaný túto skutočnosť nenamieta a v konaní len popiera, že by tieto dokumenty boli súčasťou zmluvy. Z týchto dôvodov odvolací súd nepovažoval za dôvodnú jeho námietku proti zistenému skutkovému stavu veci.“

26. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd neposkytol dovolateľovi náležitú a zrozumiteľnú odpoveď na jeho zásadné tvrdenie uvedené v odvolaní, a to, že s Všeobecnými obchodnými podmienkami, ktoré mali byť podľa tvrdenia žalobcu súčasťou zmluvy o úvere, a ktoré mali obsahovať dojednanie o práve veriteľa predčasne zosplatiť úver, nemal možnosť sa pred, resp. pri podpise zmluvy oboznámiť. Dôvody odvolacieho súdu, spočívajúce v tom, že ak žalovaný v konaní namieta to, že sa nemohol s VOP oboznámiť pred uzavretím zmluvy, táto jeho obrana nebola dôvodná, ak zároveň nepoprel, že mu predmetné VOP a ďalšie dokumenty boli pred jej podpisom doručené, neobstojí. K uvedenému, rovnako ako k ďalšej argumentácii odvolacieho súdu, že vzhľadom na to, že žalovaný doručenie VOP právnym predchodcom žalobcu v konaní ani nepopiera, z ktorého dôvodu nebolo potrebné v tomto smere vykonať dokazovanie, dovolací súd odkazuje na predchádzajúce právne závery, vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora EÚ, že je naopak na veriteľovi, teda v tomto prípade na žalobcovi, preukázať, že obchodné podmienky sa stali spotrebiteľovi (akýmkoľvek relevantným spôsobom) známe tak, aby sa spotrebiteľ s nimi mohol pred uzavretím zmluvy skutočne oboznámiť. Navyše, dovolací súd preveriac tvrdenie žalovaného v dovolaní oboznámením sa s obsahom súdneho spisu, zistil, že žalobca v žalobe ani v ďalších vyjadreniach produkovaných vo veci výslovne neuvádza, že by postupca VOP žalovanému pri podpise zmluvy predložil v listinnej, či elektronickej forme, zaslal mu ich následne poštou alebo iným spôsobom, a kedy sa tak malo stať. Nie je teda ani zrejmé, aké konkrétne tvrdenie žalobcu mal žalovaný v zmysle rozhodnutia odvolacieho súdu postupom podľa § 151 ods. 2 CSP poprieť. Je potrebné prisvedčiť argumentácii žalovaného, že skutočnosť, že VOP mali byť žalovanému známe pri podpise

zmluvy, vyplýva len zo znenia zmluvnej podmienky, ktorej pravdivosť žalovaný v konaní od počiatku namieta.

27. Dovolací súd konštatuje, že uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu majú v danom prípade za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené súdu v ustanovení § 220 ods. 2 a 3 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP na riadne a dostatočné odôvodnenie rozsudku. Z tohto dôvodu je dovolanie žalovaného procesne prípustné podľa § 420 písm. f) CSP a dovolateľ v ňom dôvodne namieta ním uvádzanú procesnú vadu zmätočnosti, pretože mu týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (obdobne pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/18/2024).

28. Vychádzajúc z vyššie uvedenej argumentácie dovolací súd uzatvára, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je potom nielen prípustné, ale aj dôvodné a je potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP) majú za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP). Odvolací súd v ďalšom konaní svoje rozhodnutie riadne odôvodní tak, aby obsahová (materiálna) náplň jeho rozhodnutia založila nielen jeho dostatočné odôvodnenie a zrozumiteľnosť, ale aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť s tým, že osobitnú pozornosť bude venovať vyššie uvedeným podstatným argumentom odvolateľa.

29. Ak bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 445 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). O trovách dovolacieho konania preto rozhodne odvolací súd.

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.